

Jury nomineert vier bedrijven voor CRV-Duurzaamheidstrofee

Van Ezinge tot Poperinge

Begin februari reikt CRV de tweede CRV-Duurzaamheidstrofee uit. Inmiddels selecteerde de vierkoppige jury vier genomineerde bedrijven. Wie zijn dat en wat viel de jury op bij het doorspitten van alle vragenlijsten?

tekst **Inge van Drie**

De jury van de tweede CRV-Duurzaamheidstrofee heeft zijn eerste taak erop zitten. Na het uitgebreid doorspitten van de ingestuurde vragenlijsten zijn inmiddels vier bedrijven geselecteerd. Het gaat om de bedrijven van Evert en Gerda Terpstra uit het Groningse Ezinge, Peter en Carola van Rooijen uit het Utrechtse Cothen en Harry, Ria en Erik Overkempe van het bedrijf Hietberg-Overkempe cv uit het Overijsselse Wijhe. Uit Vlaanderen is het bedrijf van Stephan Cuvelier en Ingrid Vanoost uit het West-Vlaamse Poperinge genomineerd. Zij

maken kans op de hoofdprijs van vijfduizend euro.

Imposante levensduur

Voor Nils Spaans is het de tweede keer dat hij deel uitmaakt van het jurykorps van de CRV-Duurzaamheidstrofee. De biologisch melkveehouder uit het Noord-Hollandse Broek in Waterland – ditmaal actief als juryvoorzitter – was net als twee jaar geleden onder de indruk van de levensproductie en het aantal tien- en honderdtonners van de deelnemende bedrijven. ‘De lijst met duurzaam vee was echt imposant. Dat is me het meest op-

gevallen bij het doornemen van alle formulieren. Tegelijk maakt het dat ook lastig. Het is moeilijk om een bedrijf te passeren dat qua duurzaamheid van levensproductie heel goed scoort, maar je wilt meer meewegen dan alleen dat.’ Op het terrein van ecologische duurzaamheid had Spaans iets meer vorderingen verwacht. ‘We zijn sinds de eerste CRV-Duurzaamheidstrofee twee jaar verder. Intussen is Al Gore overal in het nieuws geweest met zijn klimaatfilm, hebben we een klimaatop in Kopenhagen, is er een Maatlat Duurzame Veehouderij ont-

wikkeld en wordt er veel over de uitstoot van methaan gepraat. In de vragenlijsten kwam ik veehouders tegen die werken met zonne-energie of aardwarmte, maar daar blijft het eigenlijk bij. Ik kwam nog weinig vernieuwende initiatieven op dat terrein tegen.’ Naast Spaans maakt dit jaar Henk Scheper, melkveehouder in het Drentse Fluitenberg en winnaar van de eerste CRV-Duurzaamheidstrofee, deel uit van de jury. Uit Vlaanderen komt jurylid Jef Laureyns, van de Universiteit Gent en dierenarts te Merelbeke. Laureyns is een van de schrijvers van de Veeteeltribriek Uit de dierenartspraktijk.

Transparantie

Het begrip duurzaamheid is voor het vierde en laatste jurylid Imke de Boer gesneden koek. De Boer is in het dagelijks leven universitair docen-

Jef Laureyns

Henk Scheper

Imke de Boer

Nils Spaans

te bij de leerstoelgroep Dierlijke Productiesystemen binnen Wageningen Universiteit. 'Ik houd me in het onderzoek vooral bezig met de vraag hoe je moet bepalen of een innovatie bijdraagt aan duurzaamheid. We zijn nu bijvoorbeeld samen met de leerstoelgroep Diervoeding, CRV en Cehave Landbouwbetaling aan het kijken welke fokkerij- en voedingsmaatregelen veehouders kunnen nemen voor de reductie van de uitstoot van broeikasgassen. Ik wil in dit onderzoek kijken welke maatregelen bijdragen aan reductie in het broeikaseffect, maar ook betaalbaar zijn voor de boer en goed zijn voor dierwelzijn.'

Bedrijfsplan

De Boer bekijkt zowel de economische, ecologische als sociaal-maatschappelijke duurzaamheid. 'Bij economische duurzaamheid gaat het vooral om de winstgevendheid van het bedrijf. Bij ecologische duurzaamheid gaat het onder meer om boeren met zo min mogelijk emissie van schadelijke stoffen naar het milieu. Bij sociaal-maatschappelijke duurzaamheid gaat het om alles wat goed is voor dier, boer en consument. Je kunt denken aan arbeidsomstandigheden, aan dierwelzijn en gezondheid, maar ook aan transparantie naar consumenten. Beweiding past daar bijvoorbeeld goed in. Dat is goed voor het behoud van het landschap, het is goed voor het dierwelzijn en het draagt bij aan een positief imago.'

Waar heeft De Boer vooral op gelet bij het beoordelen van alle vragenlijsten? 'Ik vind levensduur een belangrijk kengetal, maar ik heb ook sterk gelet op kostprijberekeningen en het hebben van een economisch bedrijfsplan. Bij sociale duurzaamheid vond ik vooral de vragen over kansen en bedreigingen voor de melkveehouderij interessant. Daar zag ik duidelijke verschillen. De ene veehouder heeft een bredere blik dan de andere.' |

Tjeerd Terpstra, melkveehouder in Duitsland:

'Ik wil een koe die haar werk doet en die je verder niet ziet of merkt. De koe is een object dat geld moet verdienen. Doet ze dat niet, dan moet ze weg.' (NO)

Felix Meurders, tv-presentator:

'Van Boer zoekt vrouw heb ik een kwartiertje gezien: toch een soort koehandel.' (Vg)

Lammert Schipper, kalverhandelaar te Tuk:

'Handel is weliswaar een kwestie van vraag en aanbod, maar het meeste is toch vrouwenwerk. Je moet het gewoon goed doen. Bij sommige boeren kom ik al veertig jaar.' (GD)

Maria Verduin, eigenaar kraamhotel te Koudum:

'Hoogdrachtige en verse koeien moet je flink in de watten leggen. Net als mensen eigenlijk. Een week na het kalven moet de koe rustig kunnen bijkomen. Ze heeft de ruimte nodig om languit te liggen. Dat is het meest ideaal. Het is de beste start voor de nieuwe lactatie.' (NO)

Frans van der Kroon, paringsadviseur:

'Zolang je binnen het holsteinras op melk blijft fokken, worden de koeien steeds groter. Mits ze in balans zijn, is er niets mee aan de hand. Die koeien zijn handig genoeg om ook in iets te kleine ligboxen overeind te komen. En wil je als veehouder echt iets kleinere koeien fokken, wees dan in de stierkeuze ook consequent en

loop niet mee met de grote meute.' (Bo)

Marcus Huibers, hoogleraar psychotherapie:

'Ik ben nerveus wanneer ik in de auto stap, op weg naar de "zelfslachtende slager" in Oene. Voor het eerst bedenk ik dat het leer van de autostoel ooit aan de kont van een koe moet hebben gehangen.' (Vm)

Gerard Vosman, directeur KI Kampen:

'Grote koeien hebben sneller problemen in de ligboxen, staan moeilijker op en voor je 't weet zijn ze alweer afgevoerd. Ik hoor het onderweg vaak dat veehouders balen van te grote koeien in de stal. Die willen ze niet en wij ook niet.' (Bo)

Yvette de Haas, onderzoekster Wageningen UR:

'Met de huidige melkprijs en de doorgaande schaalvergroting zien we dat de zelfredzaamheid van koeien weer volop de aandacht heeft. Hebben we daar wel voldoende op gefokt de afgelopen jaren?' (Vf)

François Geurds, meesterkok te Rotterdam:

'Als ik in Italië kaas koop, wil ik weten op welke hoogte de koeien grazen. Hoe hoger, hoe frisser de lucht en des te delicates de kaas. Ik proef meteen of een koe op een berg of op het platteland heeft geleefd.' (Ev)

Carel de Vries, projectleider Courage:

'We willen van de koe een nieuwe nationale mascotte maken. De koe is een sterk merk en moet eigenlijk de plaats innemen van de molen en de tulp.' (NO)

Jenny Vogel, kaasmaakster te Tijnje:

'Het maken van boerenkaas begint bij de productie van melk en dus al bij de verzorging van de kalveren en koeien. Wij kennen precies de familielijn van de koeien en natuurlijk hoe ze gevoed worden. Zodoende heb je grip op de ingrediënten van de melk en daardoor ook op de kaas.' (LC)

Ina van Ark, melkveehouster te Avenhorn:

'Ons bedrijf is heel extensief. Daarbij passen koeien die veel ruwvoer kunnen opnemen. Koeien met ruimte in het lichaam. We staren ons niet blind op groot, zoals mensen soms denken. Nee, alles moet in verhouding zijn.' (Hp)

Gerard Scheepens, directeur KI Samen:

'Ik schat de optimale hoogte-maat tussen 150 en 155 centimeter, maar waar het werkelijk ligt weet niemand.' (Bo)

Marcus Huibers:

'Ik ruik de zoete geur van een geslacht dier, een lekker geurtje eigenlijk. Licht opwindend zelfs.' (Vm)

Edwin Boogaard, fokkerijdeskundige Heemskerk:

'Ik vind het onzinnig om jonge fokstieren te beoordelen op hun fokwaarden voor levensduur en fitness, terwijl hun dochters bezig zijn aan hun eerste lijst.' (Hp)

Bert Dijkstra, melkveehouder te Molkwerum:

'Mijn koeien moeten vlot melk geven, maar ik wil er geen gedonder mee.' (Bo)

Bronnen: Nieuwe Oogst (NO), Varagids (Vg), GD Herkauwer (GD), Boerderij (Bo), Volkskrant magazine (Vm), Elsevier (Ev), Leeuwarder Courant (LC), HI plus! (Hp), V-focus (Vf).